

en Koen Crucke, krijgen wij een ander soort publiek. Dat is op zich een heel leuke ervaring; als artiest wil je immers spelen voor een groot en zo gediversifieerd mogelijk publiek. Niemand wil zich beperken tot een kleine kring van ingewijden. In Kortrijk kwam een echt operettepubliek naar *De Fladdermuis*. Het eerste halfuur van de voorstelling was 'zwoegen', een echt gevecht met het publiek; maar plots begrepen de toeschouwers onze aanpak en zagen ze er de charme van in. Op het einde hebben we een staande ovatie gekregen.

Dit voorbeeld om aan te geven dat 'het aanpassen van onze programmering' ook een positief gegeven kan zijn. Wij willen echt wel zoeken naar een evenwicht tussen producties die een groot publiek bereiken en kleinere projecten waarin mensen dingen kunnen ontdekken die ze nog niet kennen. We hopen dat de eerste soort ervaringen een brug kunnen zijn naar de tweede soort. Het zoeken naar dit evenwicht veronderstelt een grote flexibiliteit, een voortdurend evalueren.

Ik heb met een aantal organisatoren persoonlijke gesprekken gehad over de redenen waarom het programmeren van moeilijker werk hen afschrikt. Vaak speelt bij hen de angst mee dat ze niet genoeg publiek zullen bereiken en dat hun Raad van Bestuur – déze druk blijkt veel sterker aanwezig dan die van de overheid – hen daarvoor ter verantwoording zal roepen. Andere organisatoren willen zelf een beetje 'kunstenaar' zijn: het is hun eerste bekommernis hun programma artistiek in te vullen; consequent kiezen voor bepaalde artiesten uit natuurlijk de facto zeggen dat anderen uit de boot vallen. Sommigen richten zich specifiek op een dans- of theaterpubliek, terwijl ik niet geloof dat er zoiets als een vast trouw muziektheaterpubliek bestaat: daarvoor zijn de onder deze noemer aangeboden voorstellingen te verschillend. Weer andere organisatoren willen zich voornamelijk internationaal profileren of kiezen voor een keuze 'in de diepte', terwijl weer anderen 'de breedte' verkiezen: aan hun publiek een veelheid van dingen aanbieden of van eenzelfde voorstelling langere reeksen programmeren.

Vaak krijgen wij te horen dat onze voorstellingen te duur zijn: omdat je met zangers/acteurs én muzikanten werkt staan er voor een kleine productie (zoals bijvoorbeeld *One, two, three...* rond Charles Ives) al gauw vijf mensen op de scène en in het teksttheater

wordt een productie met vijf acteurs al als behoorlijk groot ervaren.

Het probleem van de spreiding is trouwens niet iets dat alleen het muziektheater treft: vele kleine dansgezelschappen worstelen met het halen van hun voorstellingsquota. Ook al zijn wij in ons bestaan niet echt bedreigd, de druk wordt met de dag meer voelbaar. Wij zijn uitvoerende kunstenaars en moeten dus nú een publiek bereiken. Het werk van een componist kan eventueel nog gespeeld worden als hij al oud is of wordt eventueel generaties later weer opgenomen. Wij hebben nu nood aan een publiek. Daar zijn wij heel intens mee bezig.

Voor een gezelschap als WALPURGIS kan een organisator zich niet beperken tot het werk dat hij 'gewoonlijk doet'. Er wordt van hem verwacht dat hij creatief is en méédenkt. In Arnhem bijvoorbeeld, werd onze *Mignon*-voorstelling in de promotiebrochure bij het segment muziektheater ingedeeld: in Nederland betekent dat dat je terecht komt bij de cabaretgezelschappen, terwijl er ook een onderafdeling 'klassieke liederenrecitals' was. Daar de organisator de *Mignon*-voorstelling zelf niet vooraf gezien had, kwamen we dus bij 'het verkeerde publiek' terecht. Uitgaande van dit soort ervaringen zijn wij ons in WALPURGIS opnieuw heel intens met promotie gaan bezighouden. We willen de promotie op de plek waar we staan met onze voorstelling mee opvolgen: zijn de affiches opgehangen? zijn de folders goed verspreid? Dat is natuurlijk zeer tijdsintensief en betekent dat je naast je eigenlijke taak van productiehuis ook een stuk van het werk van de organisator/programmator op je neemt.

Ik denk dat we opnieuw aan netwerking moeten doen. Ik ga ervan uit dat het medium muziektheater in de eerste plaats in de grootsteden aanwezig moet zijn. Wij willen in elk van die drie steden reeksen voorstellingen spelen, desnoods in eigen beheer, en dit elk seizoen herhalen om langzaam een publiek op te bouwen, zonder afhankelijk te zijn van organisatoren. Als klein gezelschap word je bijna verplicht het heft in eigen hand te nemen.

De hier geschetste tendens heeft de laatste tijd de neiging zich te verscherpen. Ik merk dat mensen echt moeilijker afkomen op onbekende, vreemde dingen. Het ligt niet in mijn aard mij daarbij neer te leggen. Voor de dingen

waarmee ik geconfronteerd word, wil ik zelf oplossingen zoeken. Daarom vind ik die rechtstreekse dialoog met ons publiek belangrijk: we moeten zoeken naar mensen die ons werk kennen en willen volgen, eventueel naar kunstmecenassen, naar mensen die bereid zijn bemiddelaar te zijn tussen ons werk en een bredere kring van toeschouwers. De druk wordt op alle terreinen van het artistieke werk groter. Je kan je zo flexibel mogelijk opstellen, maar ook daaraan zijn grenzen. Je moet toch nog in staat zijn een integer kunstenaar te blijven.

De uniformisering in de programmering waar Vital Schraenen het over heeft is een feit waar je niet omheen kan. Heel veel centra tonen steeds weer dezelfde dingen. Vroeger speelden de kunstencentra een duidelijke rol in het ondersteunen van experimenteel werk; dat doen ze nu veel minder. Ons werk valt onder dat 'vernieuwende' of 'experimentele' luik: zo is het ook in het decreet gestipuleerd. Als je merkt dat daarvoor bij het publiek minder interesse is, zouden de organisatoren in dat gevecht onze partners moeten zijn; zij zijn toch bij uitstek de bemiddelaars tussen artiesten en publiek. Ik zou daar graag met hen in alle eerlijkheid en openheid over dialogeren. Als bepaalde organisatoren je zeggen: 'je wordt niet geprogrammeerd en je krijgt geen publiek, dus trek daar maar je conclusies uit', is dat echt wel gênant en zelfs boertig.

Wat het gegeven 'overproductie' betreft, krijgen wij van sommige organisatoren te horen dat we te weinig nieuwe dingen maken, omdat we ook oudere voorstellingen op het repertoire houden; anderzijds hoor je zeggen dat er te veel wordt geproduceerd. Wij blijven minstens één nieuwe productie per seizoen maken, zoals we dat in ons beleidsplan hadden neergeschreven. Als je meer dan één productie aanbiedt, stel je vast dat je eigenlijk jezelf concurrentie aandoet: uit de drie projecten die je aanbiedt kiest een organisator dan diegene die hem het meeste publiek garandeert. Organisatoren zouden een stimulerende taak moeten hebben ten opzichte van hun publiek. Ik wil daar heel graag een dialoog over voeren, zodat we samen naar oplossingen kunnen zoeken en de volledige druk niet op de schouders van de kunstenaars terecht komt.

opgetekend door Marianne van Kerkhoven